

ne var ne yok

Dünyanın En Komik Fıkrası

İngiltere'deki "Laughlab" adlı deneyde çalışan araştırmacılar, dünyanın en komik fıkrasını ortaya çıkardıklarını duyurdular. İngiltere'deki Hertfordshire Üniversitesi'nden Richard Wiseman'a

göre bu çalışma, şakaların psikolojik yönünü ele alan en kapsamlı araştırma. Eylül ayında başlayan deneye, şimdiye kadar 100.000 kişi katılmış. Araştırmanın amacı, farklı özelliklere sahip ya da farklı ülkelerden insanların şaka anlayışları arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmak. Araştırma, İnternet'te <http://www.laughlab.co.uk> adresinde yürütülüyor. İsteyen herkes, web sitesinde bulunan şakaları ve fıkraları okuyarak derecelendirebiliyor ya da araştırmacılara kendi bildikleri fıkraları ve şakaları gönderebiliyor. Şimdiye kadar araştırmaya katılanların en komik buldukları fıkra şöyle:

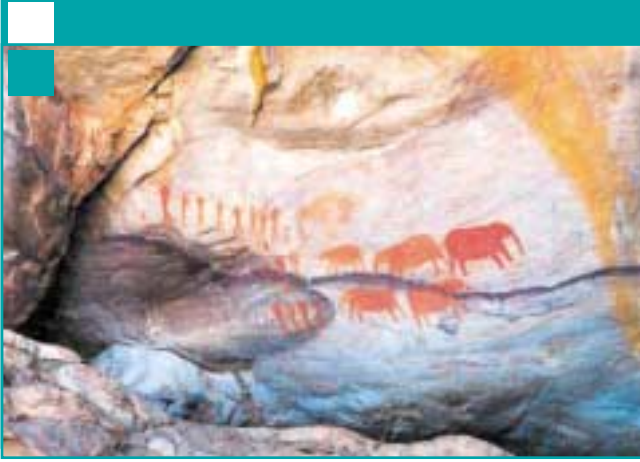
Sherlock Holmes ve yardımcısı Dr. Watson, kamp yapmaya giderler. Çadırlarını yıldızların altına kurup uykuya dalarlar. Geceyarısı Holmes, Watson'u uyandırır ve sorar: "Watson! Yukarı, yıldızlara bak ve bundan ne sonuç çıkardığını bana anlat." Watson şöyle yanıt verir: "Milyonlarca yıldız görüyorum. Bu yıldızlardan yalnızca çok azının bile yörüngesinde gezegenler bulunsa, bunların arasında Dünya'ya benzeyenlerin olması olası. Yani gezegenlerden bazılarında da yaşam olabilir." Holmes, kızarak şöyle yanıt verir: "Watson, seni aptal, biri çadırımızı çalmış!"

"Sağlak Gagalı" Kargalar

Yeni Zelanda'daki Auckland Üniversitesi'nden araştırmacılar, Pasifik Okyanusu'ndaki Yeni Kaledonya Bölgesinde yaşayan bir karga türünde bireylerin genellikle sağlak olduklarını ortaya çıkarmışlar. Bu kuşlar, yapraklardan koparıkları parçaları, ağaçların çatlaklarındaki böcekleri toplamak için alet olarak kullanıyorlar. Başka kuşların da benzer aletler kullandıkları biliniyor. Araştırmacılar, kargaların kestiği yapraklardan arta kalanları toplayarak bunları incelemişler. Yaprakların üzerindeki kesiklere bakarak, bunların nasıl yapıldığını anlamaya çalışmışlar. Kargaların, yaprakları keserken genellikle gagalarının sağ yanını kullandıklarını görmüşler. Bedenin belli bir yanını kullanmayı tercih etmek, genellikle insanlara, gorillere ve şempanzelere özgü bir özellik olarak bilinir. Kuşların da sağlak ya da solak olabileceğinin görülmesi ilginç bir bulgu. İster istemez bu özelliğin nasıl ortaya çıkmış olduğu sorusu geliyor aklı. Şimdi araştırmacılar, bu özelliğin kuşlarda nasıl ortaya çıkmış olabileceğini belirlemeye çalışıyorlar.

Kutsal Kaya Resimleri

Güney Afrika'daki Wildebeest Kuil Kaya Sanatı Yeri olarak adlandırılan ve bölgenin eski yerlileri için kutsal sayılan bölge, turizme açıldı. Burası, binlerce yıldır şamanların kendilerinden geçerek, bu sırada hissettiklerini kayaların üzerine yaptıkları resimlerle anlattıkları dinsel bir yer olmuştur. Bu alan, şamanlarca yağmur yağdırmak ve hastaları tedavi etmek amacıyla kullanılıyordu. Geniş düzlüklerin ortasında, kayaların üzerinde bulunan bu alanı ruhani açıdan önemli kılan şey, yıldırımları çekmesiydi. Yakında bulunan su kaynakları da gergedanlar, filler ve antiloplar gibi çeşitli hayvanların buraya gelmesini sağlıyordu. Hayvanlar, buranın eski halkı olan San için yaşamsal önem taşıyordu. Doğaüstü güçleri temsil eden hayvanları, şamanları, ve şamanların kendilerinden geçtiklerinde gördükleri soyut imgeleri kayalara kazıyorlardı. Bugün bu resimler, hem sanatsal açıdan, hem de arkeolojik açıdan büyük önem taşıyor. Uzmanlar, buradaki

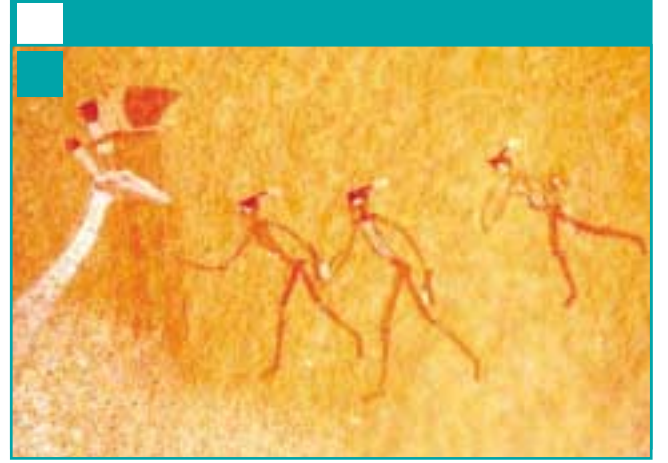
Müziği Hissetmek

Beethoven, sağır olduktan sonra piyanosunun bacaklarını kesmişti. Böylelikle, piyanonun sesini titreşimlerden algılayabildiğini söylüyordu. Yaklaşık 200 yıl sonra araştırmacılar, sağır insanların ses

titreşimlerini, tıpkı öteki insanlar gibi algılayabildiklerini gösterdiler. Araştırmacılar, işitme engelli insanların, titreşen bir cismi ellerine aldıklarında, beyinlerinin normalde işitmeden sorumlu bölgesinin etkin duruma geçtiğini görmüşler. İşitme duyusu normal olan insanlarda bu durum görülmemiş. Araştırmacılar, bunun, işitme engelli insanların beyninde, normalde seslerin işlenmesinden sorumlu bölgenin yeniden özelleşerek, titreşimleri işlemeye başladığını düşünüyorlar.

oymaların ve resimlerin bazılarının binlerce yıllık olduğunu belirtiyorlar. En yakın zamanda yapılmış olanlarıysa yaklaşık 200 yıllık. San'ların yaşayan en yakın akrabaları olan iXun ve Khwe adlı topluluklar, 1990'dan bu yana buradan uzakta, geçici bir çadır kampında yoksulluk içinde yaşıyorlar. Şimdilik onlara, kaya resimlerinin olduğu alanın yakınında tarım etkinlikleri yapmaları için bir alan verilmiş. Yakın bir zamanda buraya taşınmaları planlanıyor. Yetkililer, kaya resimlerinin bulunduğu alanı turizme açmanın, bu insanlar için yeni iş alanları doğuracağını düşünüyorlar.

2001 Yılı Çok Sıcak Geçti

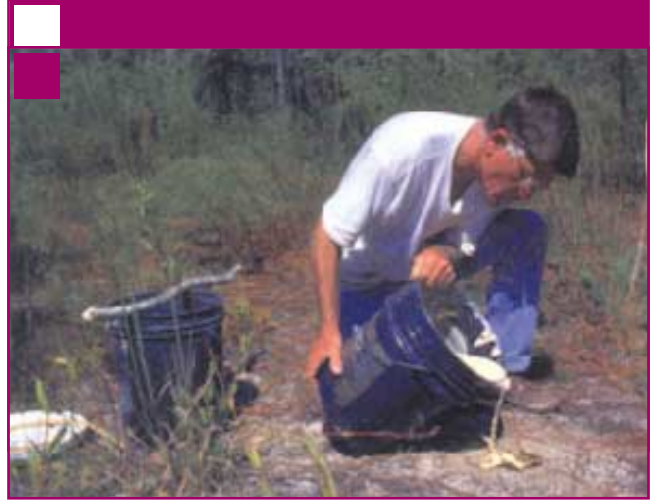
İsviçre'deki Dünya Meteoroloji Organizasyonu'na göre, 2001 yılı, sıcaklıklar düzenli olarak kaydedilmeye başlandığından bu yana bilinen en sıcak ikinci yıl oldu. Bundan önceki en sıcak yıl 1998 olmuştu. 1998 yılındaki sıcaklık artışının nedeni, Pasifik Okyanusu'ndaki dalgalarda ve rüzgârlarda oluşan değişimlerdi. Bilimadamlarına göre, geçtiğimiz yılki sıcaklık artışının nedeni, atmosferde biriken sera gazları. Fosil yakıtların yakılması sonucu ortaya çıkan bu gazlar, yeryüzüne gelen ışınların geri yansıtılmasını engelleyerek sıcaklığın tutulmasına neden oluyor. Bilimadamları, son 100 yılda ortalama sıcaklıkların yaklaşık 0,6° C arttığını belirlemişler. 1961-1990 yılları arasında yeryüzünün ortalama sıcaklığı +14° C olmuş. 1860 yılından bu yana ölçülebilen en sıcak on yılın dokuzu son on yılda gerçekleşmiş. 2001 yılı verilerinin düzenlenmesi tam olarak bitmemiş olsa da, araştırmacılar 2001 yılındaki ortalama sıcaklığın +14,42° C olduğunu hesaplamışlar. Bu bize çok az bir artmış gibi görünse de, bu küçük değişimler bile iklimi çok büyük ölçüde etkiliyor. Bu yılki sıcaklık artışları, daha çok Kanada'nın orta bölgelerinde ve Avrasya'da gerçekleşmiş. Yeryüzünün ortalama sıcaklığını ortaya çıkarmak için, dünyanın binlerce bölgesinde yapılan sıcaklık ölçümleri toplanıyor. Bu ölçümler, karalardaki 1.000 istasyonda, 1.000 şamandırada ve 7.000 gemide elde ediliyor.

Karınca Şatoları

Böcekbilimci Walter Tschinkel, her zaman karıncaların yeraltındaki yaşamlarına ilgi duymuş; yuvalarını yakından incelemeyi istemiş. Bu nedenle de karınca yuvalarının alçıdan modellerini yapmaya başlamış. Tschinkel, terkedilmiş karınca yuvalarının içine özel bir alçı döküyor, alçının en uç noktalara kadar gittiğinden emin olduktan sonra kurumaya bırakıyor. Daha sonra yuvanın bulunduğu yeri

kazarak, yuvanın şeklini almış olan alçı parçalarını çıkarıyor. En zoruydu bu parçaları yeniden birleştirmek. Ancak, bütün bunlar bittiğinde, ortaya, yuvanın gerçek bir modeli çıkıyor.

ABD’de Florida Üniversitesi’ndeki odası ve laboratuvarı, bunlarla dolu. Çalıştığı üniversitenin yakınlardaki Ulusal Apalachicola

Ormanı’nda, 80 farklı karınca türü yaşıyor. Öyle ki, bu karıncaların bazıları yalnızca kış aylarında ortaya çıkıyor. Tschinkel, şimdiye kadar 40’dan fazla karınca yuvasının modelini yapmış. Farklı karınca türlerine ait olan bu yuvaların biçimleri ve büyüklükleri de birbirinden çok farklı. Resimde gördüğünüz yuva, bu bölgeye özgü bir karınca türüne ait. Dört tünel halinde yapılmış yuvada tam 135 bölüm bulunuyor. Tünellerin uzunluğu dokuz metreden fazla. Koloni büyüdükçe, karıncalar yuvaya yeni bölümler ekliyorlar. Yılda bir ya da iki kez, yuvayı terk ederek yeni bir yuva kazıyorlar. Örneğin, yukarıdaki fotoğrafta görülen yuvayı kazmak için 5.000 işçi karıncanın, 4-5 gün boyunca çalışması gerekmiş.

Ayakkabılar Geçmiş Anlatır mı?

Rusya’da Moskova çevresinde yapılan arkeolojik kazılarda bulunan ayakkabılar, Moskova Arkeoloji Müzesi’nde toplanmış. 12.-19. yüzyıllar arasında kullanılmış olan bu ayakkabılar, Rusya’nın, özellikle de Moskova bölgesinde yaşayan insanların yaşamlarına ışık tutuyor. Moskova Müzesi’nde görevli Dmitry Osipov adlı araştırmacı, ayakkabıları tek tek inceleyerek, birçok ilginç bilgiyi gözler önüne sermiş. Örneğin, 18. yüzyıla kadar, bölgede yaşayan kadınların ve erkeklerin ayakkabı modelleri arasında farklılık görülüyormuş. İlk ortopedik ayakkabılarınsa, 16. yüzyılda kullanılmaya başladığını belirlemiş. Araştırmacı, ortopedik ayakkabıların ortaya çıkışının, deri işleme yöntemlerindeki gelişmeye bağlı olduğunu düşünüyor. Osipov, ayakkabılara bakarak o dönemlerdeki insanların toplumsal konumları hakkında da bilgi edinilebileceğini söylüyor. Sözelimi, Osipov ayakkabıları inceleyerek ilk dönemlerde Moskova’da, zenginler ve köylüler olmak üzere iki toplumsal sınıf bulunduğunu saptamış. Zanaatçılar ve esnaf kesimiyse çok küçük bir topluluk oluşturuyormuş.